

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2022-34-01

25.08.2023.

INFORMĀCIJA PAR LIETU Nr. 2022-34-01
“Par Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 33. panta pirmās daļas un likuma “Par sociālo drošību” 2.² panta otrās un trešās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 109. pantam”

Satversmes tiesa 2023. gada 28. augustā plkst. 10.00 tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos sāks izskatīt lietu Nr. 2022-34-01 “Par Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 33. panta pirmās daļas un likuma “Par sociālo drošību” 2.² panta otrās un trešās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 109. pantam”.

LIETAS DALĪBNIEKI

- Pieteikuma iesniedzējs: divdesmit 13. Saeimas deputāti.
- Institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu: Saeima.

APSTRĪDĒTĀS NORMAS

- Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 33. panta pirmā daļa (redakcijā, kas bija spēkā no 2021. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 30. jūnijam) noteica:
“Garantētais minimālais ienākumu sliekšnis ir 109 *euro* pirmajai vai vienīgajai personai māsaimniecībā un 76 *euro* pārējām personām māsaimniecībā.”
- Likuma “Par sociālo drošību” 2.² panta otrā daļa un trešā daļa (redakcijā, kas bija spēkā no 2021. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 30. jūnijam) noteica:
(2) Minimālo ienākumu sliekšnis nav zemāks par 109 *euro*.
(3) Minimālo ienākumu sliekšņus pārskata vienlaikus ne retāk kā reizi trijos gados.”

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMAS

- Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pants:

“Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika.”

- Satversmes 109. pants:
“Ikvienam ir tiesības uz sociālo nodrošinājumu vecuma, darbnespējas, bezdarba un citos likumā noteiktajos gadījumos.”

PIETEIKUMA IESNIEDZĒJA APSVĒRUMI

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētās normas neatbilst Satversmes 1. pantā ietvertajam sociāli atbildīgas valsts principam un Satversmes 109. pantam.

Pieņemot apstrīdētās normas, likumdevējs neesot izpildījis pienākumu, pirmkārt, periodiski pārskatīt sociālās palīdzības apmēru; otrkārt, pamatoties uz tādu metodi, kas izriet no mērķa aizsargāt cilvēka cieņu un izlīdzināt sociālo nevienlīdzību; treškārt, nodrošināt ikvienai trūcīgai personai iespēju dzīvot tādu dzīvi, kas atbilst cilvēka cieņai.

Likumdevējs neesot ievērojis labas likumdošanas principu. Proti, apstrīdēto normu izstrādē apzināti neesot ņemts vērā Satversmes tiesas 2020. gada 25. jūnija spriedums lietā Nr. 2019-24-03, 2020. gada 9. jūlija spriedums lietā Nr. 2019-27-03 un 2020. gada 16. jūlija spriedums lietā Nr. 2019-25-03.

INSTITŪCIJAS, KAS IZDEVUSI APSTRĪDĒTO AKTU, – SAEIMAS – APSVĒRUMI

Saeima uzskata, ka apstrīdētās normas atbilst Satversmes 1. un 109. pantam.

Atbildes rakstā norādīts, ka likumdevējs apstrīdēto normu izstrādes procesā esot identificējis Satversmes tiesas judikatūru un tajā paustās atziņas esot apstrīdēto normu pieņemšanas pamats. Tādēļ apstrīdētās normas esot pieņemtas atbilstoši labas likumdošanas principam.

Tas, ka apstrīdētās normas pieļauj iespēju pārskatīt minimālo ienākumu sliekšņus reizi trijos gados, nenozīmējot, ka to pārskatīšana nevar būt biežāka. Likumdevējs pats esot noteicis minimālo ienākumu sliekšņus un to pārskatīšanas kārtību atbilstoši pamatotai metodei. Satversmes tiesa neesot paredzējusi pienākumu šo metodi nostiprināt likumā. Apstrīdētās normas kopsakarā ar visu sociālo drošības sistēmu esot vērstas uz cilvēka cieņai atbilstošas dzīves nodrošināšanu.

PIEAICINĀTĀS PERSONAS

Lietā savu viedokli jau snieguši un uz tiesas sēdi ar lietas dalībnieku piedalīšanos aicināti: Tieslietu ministrija, Labklājības ministrija, Finanšu ministrija, Valsts kontrole un tiesībsargs.

TIESAS PROCESS

Lietas Nr. 2022-34-01 izskatīšana tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos tiks uzsākta 2023. gada 28. augustā. Tiesas sēde notiks klātienē.

Interesenti tiesas sēdi ar lietas dalībnieku piedalīšanos varēs vērot tiešraidē Satversmes tiesas mājaslapās un tiesas YouTube kontā. Informācija būs pieejama arī Satversmes tiesas twitter kontā @Satv_tiesa.

Tiesas sēdes laikā lietas dalībnieki izklāsta lietas faktiskos apstākļus un juridisko pamatojumu, tiek uzklautas pieaicinātās personas, tad seko tiesas debates un replikas. Tiesas sēde beidzas ar tiesas sēdes priekšsēdētāja paziņojumu par to, kad tiks pasludināts spriedums. Nolēmumu pieņem ne vēlāk kā 30 dienas pēc pēdējās tiesas sēdes.

Par nolēmuma pasludināšanas dienu un laiku tiks izsūtīta preses relīze un informācija tiks publicēta Satversmes tiesas mājaslapā sadaļā "Jaunumi", kā arī sadaļā "Lietas" pie šīs lietas numura.

Relīze sagatavota, lai informētu sabiedrību par Satversmes tiesas darbu. Detalizētāka informācija par Satversmes tiesas aktualitātēm, ierosinātajām un izskatītajām lietām pieejama Satversmes tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv. Aicinām sekot līdzī informācijai arī tiesas *Twitter* kontā [@Satv_tiesa](https://twitter.com/Satv_tiesa) un tiesas *Youtube* kanālā.

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803